

Quicksan Wnb

Spankerenseweg 57

Leuvenheim

Quicksan Wnb

Spankerenseweg 57

Leuvenheim

Titel	Quick Scan Wnb, Spankerenseweg 57 Leuvenheim
Uitvoering	Bureau Bleijerveld
Opdrachtgever	Groenadviesbureau H.A. ten Have Spanjaardsdijk 53 7433 PW Schalkhaar
Datum	18 september 2023
Status	2 ^e versie

Schoterlandseweg 53
8451 KB Oudeschoot

mob 06-40559568
mobileijerveld@gmail.com

www.ruimtevooradvies.nl

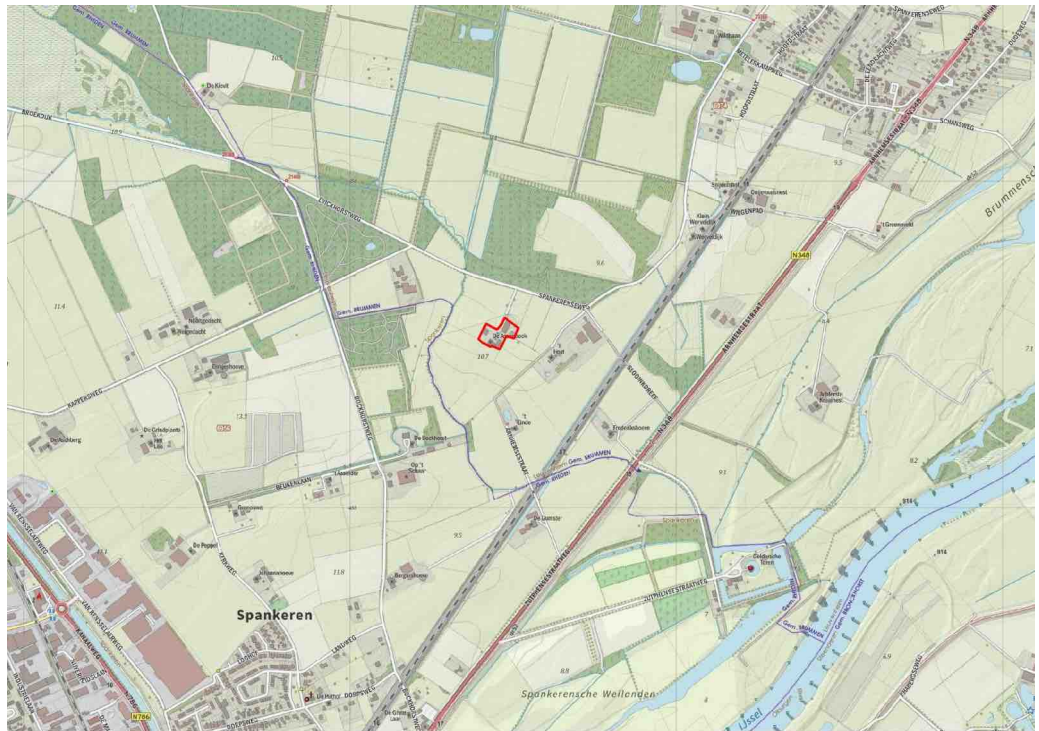
Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding & doel	1
1.2	Methoden	2
1.3	Plangebied	2
1.4	Ingreep	5
2	Beschermde gebieden	6
2.1	Aanwezigheid beschermde gebieden	6
2.2	Effecten beschermde gebieden	6
3	NDDF-gegevens	7
4	Beschermde soorten	8
4.1	Planten	8
4.2	Zoogdieren	8
4.3	Vleermuizen	9
4.4	Vogels	9
4.5	Amfibieën	10
4.6	Reptielen	10
4.7	Vissen	10
4.8	Ongewervelden	10
4.9	Samenvatting	11
5	Conclusies	12
5.1	Beschermde gebieden	12
5.2	Beschermde soorten	12
	Bronnen	14
	Bijlage I. Wettelijk kader en beleidsbeleid	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & doel

Aan de Spankerenseweg 57 in Leuvenheim (gem. Brummen) bevindt zich het erf van een voormalig agrarisch bedrijf. Het voornemen bestaat om op de locatie een nieuwe woning te realiseren. Hiervoor wordt de huidige bebouwing gesloopt. Bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Wet Natuurbescherming (Wnb, 2017) en de provinciale structuurvisie/ verordening (o.a. Nederlands Natuurnetwerk).

Figuur 1. Globale ligging plangebied (rood).

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van de quickscan van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienstdoen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Wet Natuurbescherming of omgevingsverordening. Een quickscan betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied op basis van beschikbare gegevens, een terreinbezoek en ecologische kennis. De quickscan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quickscan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek.

1.2 Methoden

Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden in de regio. Daarvoor zijn de gegevens van de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Voor de ligging van beschermde gebieden is gebruik gemaakt van de digitale atlas van provincie Gelderland. Op 20 september 2022 is het plangebied bezocht. Daarbij is gelet op de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling).

1.3 Plangebied

Het plangebied wordt gevormd door een voormalig agrarisch bedrijf dat oorspronkelijk een melkveehouderij was. Op het terrein staan zes gebouwen en een mestsilo:

1. Boerderij
De oorspronkelijke boerderijwoning uit 1928 met gemetselde gevels en een pannendak. Een spouw ontbreekt, een dakbeschot is aanwezig.
2. Schuur
Een kleine schuur van betonblokken en hout met een golfplaten dak. Onder het dak zijn isolatieplaten aangebracht.
3. Veestal
Een lage houten stal met een golfplaten dak. Achter de gevel zit een laag steenwol en tegen het dak zijn isolatieplaten aangebracht.
4. Veestal
Een gemetselde stal met een golfplaten dak waaronder isolatieplaten zijn aangebracht. Een spouw ontbreekt.
5. Kapschuur
Een houten kapschuur met een golfplaten dak. De gehele constructie is enkelwandig.
6. Ligboxenstal
Een grote stal met gemetselde gevels en een golfplaten dak. De gehele constructie is enkelwandig.
7. Mestsilo
Een ronde, betonnen bak zonder afdekking

Het erf is verder begroeid met ruigte en gras. Ten westen van de woning ligt een tuin met enige opgaande begroeiing in de vorm van struiken en jonge bomen. Verder staat er bij de kapschuur een jonge boom. Oppervlaktewater ontbreekt op en rond het erf.

Figuur 2. Recente luchtfoto plangebied met plangrens (rood).

Figuur 3. Details opstellen.

Figuur 4. Woning (nr. 1).

Figuur 5. Kapschuur (nr. 2).

Figuur 6. Schuur (nr. 3).

Figuur 7. Stal (nr. 4).

Figuur 8. Stal (nr. 5).

Figuur 9. Ligboxenstal (nr. 6).

1.4 Ingreep

In het kader van de Rood-voor-roodregeling bestaat het voornemen bestaat om de bedrijfsgebouwen te slopen. De boerderijwoning wordt gerenoveerd en op het terrein wordt een extra woning gerealiseerd met bijgebouw. Voor het erf is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld dat bestaat uit de aanplant van landschappelijke groenelementen zoals heggen, houtsingels, een boomgaard en solitaire bomen. Verder wordt een poel aangelegd.

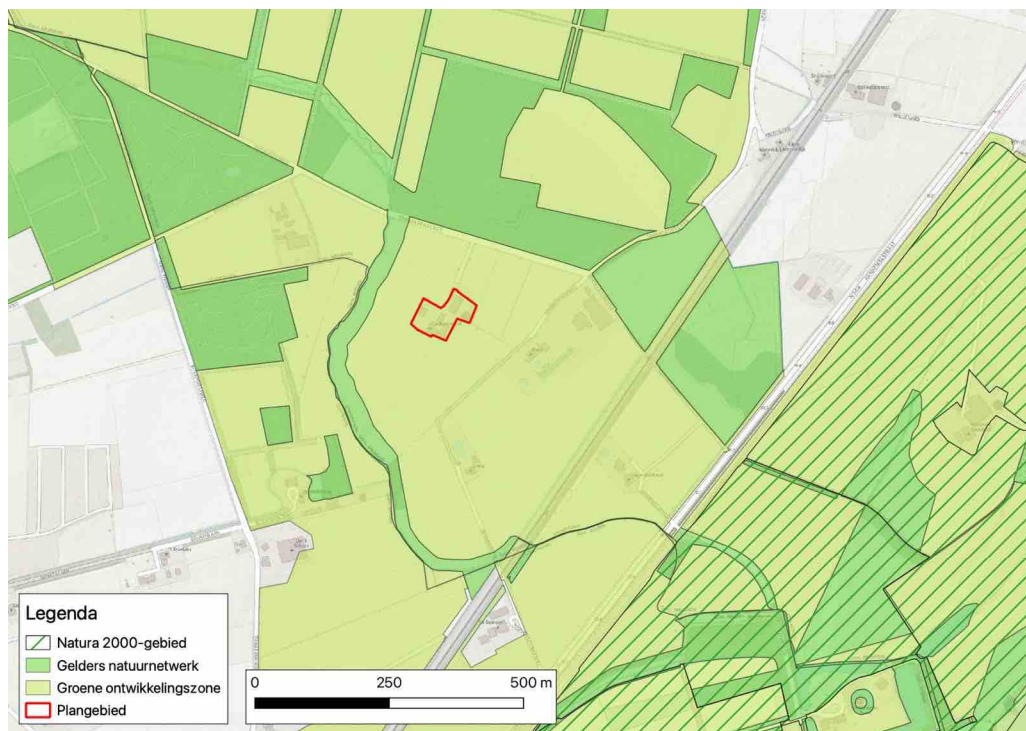

Figuur 10. Inrichtingsschets toekomstige situatie.

2 Beschermde gebieden

2.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

Het plangebied is onderdeel van de Groene Ontwikkelingszone. In de omgeving liggen deelgebieden van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). De minimale afstand tot het Natuurnetwerk bedraagt 85 meter. Ten zuidoosten van het erf ligt Natura 2000-gebied Rijntakken. De afstand tot dit gebied bedraagt minimaal 550 meter.

Figuur 11. Ligging plangebied t.o.v. beschermde natuurgebieden.

2.2 Effecten beschermde gebieden

Het plangebied heeft betrekking op een erf dat in de Groene Ontwikkelingszone ligt. Als gevolg van het plan neemt de oppervlakte bebouwing af en verandert de bestemming in “wonen” en verdwijnt de agrarische bestemming. Op grond hiervan is een negatief effect op de Groene Ontwikkelingszone uit te sluiten.

Gelet op de beperkte schaal van het plan en de toekomstige bestemming is een negatief effect op beschermde natuurgebieden in de omgeving niet aan de orde. De toetsing aan het stikstofbeleid valt buiten het kader van dit onderzoek.

3 NDFF-gegevens

In de databank zijn van de afgelopen tien jaar geen waarnemingen uit het plangebied bekend. In de omgeving zijn verschillende beschermde soorten waargenomen. Het gaat voornamelijk om losse waarnemingen van vogels zonder vaste nestplaats (16 soorten). Daarnaast zijn drie soorten vleermuizen waargenomen (laatvlieger, ruige en gewone dwergvleermuis) en één reptiel (hazelworm). De meeste waarnemingen hebben betrekking op het bosgebied langs de Spankerenseweg ten noorden van het plangebied. Van de overige soortgroepen zijn geen strikter beschermde soorten waargenomen.

4 Beschermde soorten

4.1 Planten

Het terrein is sterk gecultiveerd en bestaat uit soortenarm grasland of gazon en sterk verruigd grasland rond de gebouwen als gevolg van achterstallig onderhoud. In de vegetatie waren algemene, stikstofminnende soorten dominant zoals grote brandnetel, verschillende ganzenvoeten, haagwinde, zwarte nachtschade, speerdistel en Canadese fijnstraal. Verder waren gewone graslandplanten aanwezig zoals kruipende boterbloem, gewone paardenbloem, witte klaver en madeliefje. Er zijn geen bedreigde of beschermde soorten gevonden. Vanwege het karakter en het gebruik van het terrein is de aanwezigheid van beschermde flora echter uit te sluiten.

4.2 Zoogdieren

Alle inheemse soorten zoogdieren met uitzondering van de mol zijn in meer of mindere mate beschermd.

In het plangebied zijn geen zoogdieren of sporen aangetroffen behalve sporen van huismuis en rat onder het dak van de woning. Deze twee soorten zijn niet beschermd. Vanwege het sterk gecultiveerde karakter van het terrein en de afwezigheid van opgaande begroeiing is slechts een beperkt aantal algemene soorten te verwachten zoals veldmuis, gewone bosmuis en huisspitsmuis. De genoemde zoogdieren zijn nationaal beschermde soorten waarvoor in geval van ruimtelijke ingrepen een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wnb geldt.

Van de zoogdieren waarvoor geen algemene vrijstelling geldt is alleen steenmarter en in mindere mate bunzing een kenmerkende soort van gebouwen. In de gebouwen en onder de daken zijn nergens sporen van marters vastgesteld zoals veegsporen op de gevels, aangeknaagd isolatiemateriaal, prooiresten of uitwerpselen. Op grond hiervan is geconcludeerd dat geen verblijfplaats van steenmarter op het erf aanwezig is.

Van hermelijn en wezel zijn in de driehoek Dieren - Leuvenheim - Laag-Soeren de afgelopen tien jaar slechts vijf waarnemingen gedaan. Het gaat om een dode wezel in Leuvenheim en vier waarnemingen van wezel en hermelijn langs het kanaal bij Laag-Soeren. Alle waarnemingen zijn gedaan in de periode 2015-2019. Het plangebied ligt in een zeer open agrarisch gebied en op het erf is geen struweel aanwezig. Wel staat aan de oostkant pionieruigte met distels, brandnetels en ganzenvoeten. Dit is op zichzelf te beschouwen als een redelijk foerageergebied. De ruigte staat bovendien op het erf en is recent ontstaan door achterstallig onderhoud. Wanneer het erf weer in gebruik komt zal het verdwijnen. Vanwege de geringe oppervlakte en korte levensduur van de ruigte, de openheid van omgrenzende agrarische gebied en het intensieve gebruik van de agrarische percelen is een bestendig leefgebied voor beide soorten uit te sluiten.

4.3 Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn strikt beschermd in de Wnb onder de Europese Habitatrichtlijn. Het leefgebied inclusief de verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd. Verblijfplaatsen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van bouwwerken.

In de bomen op het terrein zijn geen holten aangetroffen die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Van de gebouwen is alleen de woning tot op zekere hoogte geschikt als verblijfplaats. De bedrijfsgebouwen zijn enkelwandig of de spouw is niet toegankelijk en de ruimte onder de dakbedekking is relatief hoog en goed toegankelijk voor predatoren. Verblijfplaatsen zijn hier uitgesloten.

De woning is marginaal geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Er is geen oorspronkelijke spouw aanwezig en in de gevel ontbreken openingen die toegang zouden kunnen verschaffen tot een verborgen ruimte. De langsgevels zijn laag en de dakrand wordt afgesloten door een goot. De dakrand van de kopgevels wordt gevormd door een windveer die strak op de gevel zit maar her en der wijkt en toegang biedt tot de ruimte onder de pannen. Alle dakranden zijn geïnspecteerd op aanwezigheid van vleermuizen of sporen van gebruik (m.n. uitwerpselen) ter plaatse de gevel onder de dakrand, de ruimte achter lijsten en de ruimte onder de pannen. Nergens zijn vleermuizen of sporen van gebruik aangetroffen. Wel zijn nesten van huismus (m.n. westkant) en sporen van ratten en muizen (m.n. oostkant) gevonden. Op grond van de dakinspectie is geconcludeerd dat in de woning geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

Het is aannemelijk dat het terrein tot het (veel grotere) foerageergebied behoort van vleermuizen maar het belang is te verwaarlozen vanwege het gecultiveerde en open karakter van het erf en de omgeving.

Vanwege de openheid van het terrein en de omgeving is het uitgesloten dat het plangebied een wezenlijke rol speelt in vliegroutes.

4.4 Vogels

Alle inheemse broedvogels zijn beschermd. De Wnb maakt onderscheid tussen vogels zonder en met vaste broedplaatsen. Van vogels zonder vaste broedplaats zijn alleen de broedsels beschermd en niet het leefgebied. Van vogels met een vaste broedplaats is naast de broedplaats (jaarrond) ook het functionele leefgebied beschermd.

Broedvogels zonder vaste nestplaatsen

Op het terrein zijn met name in de bedrijfsgebouwen de gebruikelijke broedvogels van erven te verwachten zoals witte kwikstaart, holenduif en spreeuw. In de weinige bomen en struiken kunnen soorten als vink, roodborst en winterkoning tot broeden komen.

Broedvogels met vaste nestplaatsen

Op agrarische erven kunnen steenuil, kerkuil en huismus tot broeden komen. Alle daken en bedrijfsgebouwen zijn gecontroleerd op aanwezigheid van deze drie soorten. Er zijn geen uilen of sporen van uilen aangetroffen op grond waarvan nestplaatsen zijn uitgesloten. Van huismus was een klein troepje van

circa tien vogels op het terrein aanwezig. Onder het dak van de woning zijn regelmatig nesten van huismus aangetroffen. De meeste nesten bevonden zich onder de pannen aan de westkant en in mindere mate langs de windveren. De meeste nesten waren niet uit recente jaren. Sommige nesten waren recent of vers. Er zijn ook enkele oude nesten onder het dak van stal nr. 3 aangetroffen. Op grond van het aantal aanwezige vogels en jongere nesten wordt geschat dat op het terrein maximaal vijf broedparen aanwezig waren. Aangezien geen vee meer aanwezig is en de locatie al enige tijd leeg is het de verwachting dat de huismussen in één of enkele jaren zullen verdwijnen.

De overige soorten met vaste nestplaatsen zijn uit te sluiten op grond van het karakter van het terrein en het ontbreken van grotere nesten in de bomen.

Figuur 12 & 13. Westelijke dakrand van de woning met oude mussennesten bij de windveer (I) en vers nest onder de onderste pannenrij.

4.5 Amfibieën

Alle soorten amfibieën zijn in meer of mindere mate beschermd. In en rond het terrein komt geen oppervlaktewater voor en het plangebied en de omgeving hebben een sterk gecultiveerd karakter. Op grond hiervan zijn hoogstens algemene soorten te verwachten zoals bruine kikker en gewone pad. Voor de te verwachten soorten geldt een algemene vrijstelling van de Wnb in geval van ruimtelijke ingrepen.

4.6 Reptielen

Alle soorten reptielen zijn in meer of mindere mate beschermd. Het plangebied en de omgeving hebben een sterk gecultiveerd karakter en bestaan voornamelijk uit regulier agrarisch grasland. Dit voldoet niet aan de habitateisen van de Nederlandse soorten reptielen. Een negatief effect op deze soortgroep is uit te sluiten.

4.7 Vissen

In en rond het plangebied komt geen oppervlaktewater voor. Een negatief effect op vissen in het algemeen is uitgesloten.

4.8 Ongewervelden

De beschermde soorten ongewervelden zijn gebonden aan zeer specifieke habitats. De meeste soorten zijn op voorhand uit te sluiten door het ontbreken van de specifieke habitat. De teunisbloempijlstaart plant zich voort in ruigte. Deze soort neemt toe en in de regio zijn diverse waarnemingen gedaan. De waardplanten zijn wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart. Deze soorten komen niet voor in de ruigte op het erf. Een belang van het erf voor teunisbloempijlstaart is daarom uit te sluiten.

4.9 Samenvatting

In het plangebied is het voorkomen van algemene, kleine zoogdieren en amfibieën mogelijk waarvoor een algemene vrijstelling geldt in geval van ruimtelijke ingrepen. In de opgaande begroeiing en de gebouwen zijn broedsels van vogelsoorten zonder vaste nestplaatsen niet uit te sluiten. Van huismus komen maximaal vijf vaste nestplaatsen voor in de woning. Van de overige soortgroepen is de aanwezigheid van beschermde soorten uit te sluiten of het plan heeft geen negatieve effecten voor deze soorten.

Tabel 1: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

SOORTGROEP	TOELICHTING	BESCHERMDE SOORTEN			
		GEEN	WNB	HR	VR
Planten		X			
Zoogdieren	Algemene soorten		Alg. ontheffing		
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	X			
Vleermuizen	Foeragegebied			Geen effect	
Vleermuizen	Vliegroutes	X			
Broedvogels	Zonder vaste nestplaats				Waarschijnlijk
Broedvogels	Met vaste nestplaats	X			Huismus
Amfibieën	Algemene soorten		Alg. ontheffing		
Reptielen		X			
Vissen		X			
Ongewervelden		X			

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Het plangebied ligt niet in of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied of het Natuurnetwerk Nederland. Wel is het onderdeel van de Groene Ontwikkelingszone. De ingrepen zijn beperkt tot het huidige erf en door het erf- en landschapsplan zal de ecologische waarde van het terrein in vergelijking met de huidige staat toenemen. Op grond hiervan zijn geen negatieve effecten op de Groene Ontwikkelingszone uit te sluiten. Negatieve effecten op het Natuurnetwerk en Natura 2000 zijn uit te sluiten vanwege de kleine schaal van het plan en het toekomstige gebruik. Toetsing van het plan aan het stikstofbeleid valt buiten het kader van dit onderzoek.

5.2 Beschermde soorten

Kleine zoogdieren en amfibieën (nationale soorten Wnb, art. 3.10)

Door werkzaamheden op het terrein kan verstoring van deze soorten optreden en ook sterfte van dieren. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten geldt afhankelijk van de provincie een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. In provincie Gelderland geldt deze vrijstelling voor alle te verwachte soorten. Aanvullende maatregelen zijn voor deze soorten niet noodzakelijk.

Vleermuizen (Wnb-Habitatrichtlijn, art. 3.5)

Op grond van de quickscan en gebouwinspectie is geconcludeerd dat op de locatie geen verblijfplaatsen van vleermuizen zijn te verwachten. Op verzoek van de provincie wordt echter wel een vleermuisonderzoek uitgevoerd om verblijfplaatsen te kunnen uitsluiten.

Broedvogels zonder vaste nestplaatsen (Wnb-Vogelrichtlijn, art. 3.1)

In de gebouwen en opgaande begroeiing zijn algemene broedvogels niet uit te sluiten. Bij werkzaamheden tijdens het broedseizoen kan sterfte en verstoring van broedsels optreden. Daarom dienen deze ingrepen buiten het broedseizoen plaats te vinden. De piek van het broedseizoen beslaat de periode van 15 maart tot 15 juli, maar eerdere en vooral latere broedgevallen zijn mogelijk. In de periode van 1 september tot 1 maart is de kans op broedgevallen gering.

Broedvogels met vaste nestplaatsen (Wnb-Vogelrichtlijn, art. 3.1)

Door de sloop van de bedrijfsgebouwen gaan naar schatting maximaal vijf nestplaatsen van huismus verloren. Omdat door de provincie om nader onderzoek naar vleermuizen is verzocht zal ook nader onderzoek naar nestplaatsen van huismus plaatsvinden.

Tabel 2. Maatregelen en vervolgacties n.a.v. quick scan

Soortgroep	Soort	Maatregel/vervolgactie
Planten	Alle	—
Vleermuizen	Alle	Vleermuisonderzoek in de periode 15 mei - 15 juli en 15 aug - 30 sep
Zoogdieren	Alle	—
Vogels zonder vaste verblijfplaats	Alle	—
Vogels met vaste verblijfplaats	Huismus	Huismusonderzoek in de periode 1 apr - 15 mei
Amfibieën	Alle	—
Reptielen	Alle	—
Vissen	Alle	—
Ongewervelden	Alle	—

Bronnen

www.ndff.nl

www.gelderland.nl

www.synbiosis.alterra.nl

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De bescherming is in de wet geregeld middels de Wet natuurbescherming. De gebiedsbescherming die voortkomt uit het beleid uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en de provinciale structuurvisies en verordeningen (NNN/EHS) neemt een aparte positie in.

Wet
natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) verenigt of vervangt verschillende wetten en verdragen op het gebied van bos- en natuurbescherming, te weten:

- Voormalige Flora- en Faunawet
- Europese Vogelrichtlijn
- Europese Habitatrichtlijn, Verdrag van Bonn en Verdrag van Bern
- Voormalige Boswet

Activiteiten mogen niet leiden tot een overtreding van de verbodsbepalingen. Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geen voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

De Wnb kent verschillende beschermingsregimes voor nationaal beschermde soorten, Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten. Elk van deze drie beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten en belangen voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de verbodsbepalingen die relevant zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen en dergelijke.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van	Niet van toepassing

deze onder zich te hebben.	dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing.
Niet van toepassing.	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Vrijstelling

In sommige gevallen geldt voor een handeling die gevolgen heeft voor een soort een vrijstelling. Vormen van vrijstellingen zijn het toepassen van een gedragscode, een programmatische aanpak, een provinciale verordening en een ministeriele regeling.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leef- omgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Bevoegd gezag

De provincie waarin een handeling plaatsvindt is in principe verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wnb. In een aantal gevallen is de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland namens het Rijk verantwoordelijk. Het gaat om zaken van nationaal of provincie-overschrijdend belang, zoals Rijkswegen, -wateren en militaire activiteiten.

Rode lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EZ. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Wnb. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

NNN/EHS

Het Nationale Natuurnetwerk (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur - EHS) is een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij EHS geen sprake is van externe werking.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Zij wijzen in hun structuurvisie of verordening de gebieden aan die onder het NNN vallen. In of in de nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het NNN-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van het NNN vindt plaats in op basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.